

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. *9* - 1953

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TMaandoverzicht no 9 - 1953V E R T R O U W E L I J KI N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz. 1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar Hulporganisaties	" 6
III	Vakbeweging	" 15
IV	Andere Stromingen	" 20
V	Indonesië	" 21
VI	Overzicht stakingen September 1953	" 23
	Bijlage: 1	

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Sowjet-Unie

De aangekondigde verhoging van het levenspeil der Sowjet-Russische bevolking, vooral die ten plattelande, werd eind September jl. in een aantal regeringsbesluiten vastgelegd.

Indien zij worden toegepast zullen landbouw en lichte industrie meer dan voorheen grondstoffen en arbeidskrachten opeisen en kan zich binnen de U.S.S.R. een ontspanning van economische aard voordoen.

Zoals in het vorige maandoverzicht opgemerkt, gaat dit wellicht ten koste van de zware industrie, die potentieel de basis voor de oorlogsproductie is.

Verleden jaar September achtte Stalin het in zijn "Economische problemen van het socialisme in de Sowjet-Unie" nog strikt noodzakelijk voorrang te verlenen aan de zware industrie.

De thans door Malenkow en Kroestchew uitgestippelde politiek gaat daar tegen in. De reactie van de nieuwe leiding is kennelijk anders dan die van Stalin onder soortgelijke economische omstandigheden in het jongste verleden.

Het nijpend tekort aan consumptiegoederen en de, met het oog op de aanzienlijke bevolkingsaanwas, ongunstige landbouw- en veeteeltpositie der U.S.S.R. zijn immers geen problemen van zeer recente aard.

Houding tegenover het buitenland

Begin Maart jl. verklaarde Malenkow als minister-president, dat er geen problemen zijn, die niet door onderhandeling kunnen worden opgelost. Hij deed van de. aanvang af een aantal kleine concessies en bracht de slepende Korea-kwestie tot een voorlopig einde.

Het waren symptomen van een "mildere koers", die uitmondde in de bekende toenaderingspolitiek tot West-Duitsland, gelanceerd door Semjonow, thans ambassadeur der U.S.S.R. in Oost-Duitsland.

De regering der D.D.R., de Duitse Democratische Republiek deed op haar beurt enige concessies, ongetwijfeld mede ingegeven om de West-Duitsers gunstiger te stemmen.

De onvoorziene verwikkelingen in de D.D.R., culminerend in de arbeidersopstand van 17 Juni, en de klinkende stembuszege van Adenauer bij de Bondsdagverkiezingen van 6 September jl. hebben de kansen op een overeenkomst met West-Duitsland, op basis van het neutraliseren van geheel Duitsland, aanzienlijk verminderd.

VERTROUWELIJK

De tactiek, die het Kremlin thans toepast in zijn nota-wisseling met het Westen vertoont meer dan voorheen overeenkomst met die, waarop aan het einde van Stalin's leven de Russische buitenlandse politiek werd gevoerd.

x x x

Het is nodig zich de start van de collectieve leiding, onmiddellijk na het verscheiden van Stalin, te herinneren. Zij handhaafde in Maart 1953 onverkort Stalin's theorie van "vreedzame co-existentie" zonder het ideologisch gefundeerde diepe wantrouwen tegen de niet-communistische maatschappij prijs te geven. Dit wantrouwen werd geformuleerd in de algemene oproep tot waakzaamheid, echter nog scherper in het na Stalin's dood uitgekomen April-nummer van het officiële Sowjet-Russische theoretische tijdschrift "Kommunist" (voorheen "Bolchevik").

Daarin werden belangwekkende uitspraken gedaan - weliswaar niet door de nieuwe leiding zelf - maar die toch tot enig begrip van de huidige gedragingen van Moskou kunnen leiden.

De tactische acties en hun resultaten, aldus waarschuwde "Kommunist", mogen niet op zichzelf, of van het standpunt van het onmiddellijk effect worden gezien, maar van het standpunt van de taak en mogelijkheden der strategie. Verwezen werd naar Lenin's uitspraak, dat het onverstandig is in de zware, langdurige en gecompliceerde strijd tegen de bourgeoisie reeds bij voorbaat af te zien van laveren, van het uitbuiten der tegenstellingen tussen de vijanden en van compromissen.

Ook Stalin werd geciteerd, waar hij verklaarde, dat er momenten zijn, waarop men moet afzien van tactische voordelen en men bewust tactische nadelen en verliezen moet aanvaarden om zich van toekomstige strategische voordelen te verzekeren.

Samenvattend werd de les getrokken, dat de partij zich moet laten leiden door een onverzoenlijke revolutionaire gest, die niet met revolutionair avonturisme verwisseld moet worden, door een maximale elasticiteit en manoeuvreerbaarheid, die weer niet met opportunistische beginselloosheid moet worden verward. (Zie Maandoverzicht Nr. 3-53, blz. 4 en 5).

De zwenkingen in de buitenlandse politiek van Moskou, die in de laatste zes maanden werden waargenomen, zullen ten dele uit overwegingen van opportunistische aard moeten worden verklaard. Zij moeten wel samenhangen met de binnen de U.S.S.R. en de satellietlanden geconstateerde misstanden. Het collectieve Malenkow-regime moest blijkbaar een aantal interne kwesties opnieuw taxeren en ze op andere dan de voordien gebruikelijke wijze tegemoet treden.

Het zou echter, in het totale verband gezien, onvoorzichtig zijn het in "Kommunist" gestelde strategische doel en de daarvoor aanbevolen tactische middelen te onderschatten.

x x x

VERTROUWELIJK

De thans waarneembare verstrakking van het buitenlands politiek beleid der Sowjet-Unie is misschien mede een gevolg van militair-technische factoren.

Begin Augustus (bewust gekozen tijdstip?), maakte de ontploffing van een waterstofbom duidelijk, dat ook de Sowjet-Unie in het bezit van dit algemeen gevreesde wapen is. Kort daarop kondigde het agentschap TASS aan, dat succesvol was geëxperimenteerd met enige nieuwe typen atoombommen.

Psychologisch weloverwogen heeft Moskou deze harde feiten in het geding gebracht en het Westen heeft er levendig op gereageerd. De Sowjet-leiders hebben waarschijnlijk aan de volkeren vóór en achter het IJzeren Gordijn juist nú duidelijk willen maken, dat concessies van economische of andere aard het oorlogspotentieel van het Sowjet-bloc niet hebben verzwakt.

De onverminderd voortgezette communistische vredescampagne dient als waardevolle tegenhanger van dit tentoonspredien van brute geweldsmogelijkheden en moet de wereld ervan overtuigen dat het "socialistische vaderland" geen agressieve bedoelingen heeft.

Communistische doctrine en praktijk

Het zogenaamde monolithische karakter van de Partij, gesymboliseerd in het beeld van "de éne granieten zuil", is, naar de ervaring leert, fictief.

De interne machtsstrijd en tweedracht werden door de val van Beria nog eens geaccentueerd doch ook uit gebeurtenissen van bescheidener afmetingen valt af te leiden, dat de onwrikbare eenheid van het communisme in menig opzicht geen werkelijkheid maar wensdroom is.

Ter toelichting het volgende:

Op 1 October 1938 verscheen "De Korte Geschiedenis der C.P.S.U.(b.)", een werk, dat werd toegeschreven aan een "historische commissie" der Partij.

De ontwikkelingsgang in het Marxisme-Leninisme en de praktijk der C.P.S.U.(b.) worden daarin Stalinistisch geïnterpreteerd en vervalst. Het werk heeft in de loop der jaren in en buiten de Sowjet-Unie een enorme invloed gehad op het denken en doen der communisten.

Van dit leerboek werden, volgens communistische opgave, tot heden vijftig miljoen exemplaren in ruim honderd talen en dialecten gedrukt en over de gehele wereld verspreid. Dit werk werd hoofdbron van kennis voor de communistische kader-scholing. De partijgangers in Nederland duiden het zelfs aan als "Het Boek" (de communistische bijbel).

VERTROUWELIJK

Pas tien jaar na de publicatie van de eerste uitgave eiste Stalin uitsluitend voor zijn persoon het auteurschap op.

De betekenis van dit "maakwerk", onder zijn leiding ontstaan, werd zo hoog aangeslagen, dat de eerste verschijning elk jaar werd herdacht.

Op 1 October 1953, de vijftiende verjaardag, zou er dus gereede aanleiding zijn geweest deze traditie in ere te houden. Er is echter opmerkelijk weinig aandacht aan besteed en voor zover er (nl. in Oost-Duitsland) commentaar werd geleverd, bleek dit van tegenstrijdige aard te zijn.

De Kominformkrant zweeg er over in alle talen. Het Franse partijdagblad nam er evenmin notitie van, ofschoon de "Humanité" op 2 October jl. een uitvoerige beschouwing aan de kaderscholing in Frankrijk wijdde n.a.v. het werk van de "Université Nouvelle", een soort centrale partijkaderschool, waar Franse communistenleiders doceren in een cursus, die een jaar duurt.

Het dagblad "De Waarheid" ten onzent heeft eveneens nagelaten aan het "kroonjaar" enige beschouwing te wijden.

Wel kon worden vastgesteld, dat in Oost-Duitsland zowel de "Tägliche Rundschau" - een blad onder protectie van het voormalige Russische Hoge Commissariaat - als "Neues Deutschland", het partijdagblad der S.E.D., op 1 October uitvoerige artikelen aan de "Korte Geschiedenis" hebben gewijd.

In het eerst genoemde blad werd er in de oude Stalin-verheerlijkende stijl over geschreven. Stalin werd gekenschetst als een geniaal leider, in geen enkel opzicht minder dan Lenin. Het boek heet "zijn geniale arbeid" en "het klassieke werk".

In schrill contrast met deze uitbundige lof staat de beschouwing in "Neues Deutschland" van 1.10.53.

Ongeveer de helft van die uitvoerige verhandeling is voor de "Korte Leergang" ingeruimd. Over Stalin's auteurschap wordt niets gezegd. Wel wordt in ander verband grote eer aan zijn nagedachtenis betoond.

Aan het slot wordt de waarde van het boek betrekkelijk geoordeeld en wordt een "gevaar" gesignaleerd nl, dat velen in de bestudering van de "Korte Leergang" een recept voor alles zien, wat onjuist heet.

De "Korte Leergang" is een "Anleitung zum Studium, aber nicht das ganze Studium".

Het tweede deel van het artikel in "Neues Deutschland" is gewijd aan het partijdocument "Vijftig jaar communistische Partij van de Sowjet-Unie (1903-1953)". Dit werd eind Juli uitgegeven door de afdeling Propaganda en Agitatie van het Centraal Comité der C.P.S.U. en het Marx-Engels-Lenin-Stalin-Instituut bij het C.C. der C.P.S.U.

VERTROUWELIJK

De publicatie, 26 Juli jl. in de "Izwestia" afgedrukt en inmiddels door Moskou als brochure in massa-oplage verspreid, werd dezerzijds vrij uitvoerig besproken in Maandoverzicht Nr. 6-1953 blz. 7 en 8, waarbij o.m. werd gewezen op het in de tekst ontbreken van enige personen-cultus. De erin verwerkte "stellingen" (thesen) hebben de bijzondere belangstelling van "Neues Deutschland". Nadrukkelijk wordt het accent van belangrijkheid verlegd van de "Korte Geschiedenis" naar het zo juist genoemde partijdocument. De "thesen" worden een leidraad voor de juiste bestudering van de geschiedenis der C.P.S.U. genoemd en een aanvulling van de "Korte Leergang". Het thema van de persoonsverering wordt ook in het artikel van "Neues Deutschland" aangeroerd.

Het Marxisme ontkent geenszins "die gewaltige Bedeutung fortschrittlicher Persönlichkeiten" etc.

Verderop wordt hulde gebracht aan de "geestelijke reuzen" Marx, Engels, Lenin en Stalin en wordt Stalin de "grote voortzetter van het werk van W.I. Lenin" genoemd.

Uit de strekking van dit beperkte materiaal zou kunnen worden afgeleid, dat de Partij over de gehele wereld in een zo zwaar wegende zaak niet "monolithisch" dus niet als een "gesloten eenheid" optreedt. In tegenstelling met hetgeen de communisten voortdurend als hun grootste kracht beschouwen, nl. het handelen als één gesloten formatie, treedt hier minstens een ernstig gebrek aan regie aan den dag.

Het Malenkow-regime is er nog niet in geslaagd zijn aanhangers duidelijk te maken hoe de figuur van Stalin thans moet worden gezien en voor de historie ingeschat. Ware dit wel het geval, dan zou het weekblad van het Kominform bijv. in deze gewichtige kwestie stellig geen verstek hebben laten gaan.

Als hypothese dzz. - zij het met voorbehoud gesteld - lijkt momenteel het critische geluid van "Neues Deutschland" internationaal-politiek gezien van meer gewicht en realistischer dan het relaas in de "Tägliche Rundschau".

Reeds een half-jaar na Stalin's dood doet die uitbundige lof als de naklank van een voorgoed afgesloten tijdvak aan.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES

Partijbestuurszitting

De oorspronkelijk voor Juli aangekondigde zitting van het Partijbestuur der C.P.N. vond op 12 en 13 September te Amsterdam plaats. Hiermede werd de discussie afgesloten rond de Resolutie van het Dagelijks Bestuur der C.P.N. van Juni 1953 (zie M.O. no 5-1953).

In deze bijeenkomst hield algemeen secretaris Paul de Groot een inleiding, waarover uitvoerig gediscussieerd werd.

Zijn rede opende in vergelijking met de Juni-resolutie geen nieuwe perspectieven. Gehandhaafd blijft de in de resolutie aangekondigde koers van verbinding zoeken met de massa op de eerste plaats door het werk in de bedrijven, met als agitatie-object de problemen en noden van alle dag.

Aan de hand van een analyse van de economische toestand voorspelde De Groot, dat de duurte en de lasten nog meer zullen toenemen en dat steeds sterker wordende crisisverschijnselen zullen optreden.

Het zijn deze dreigingen, die de massa voelt aankomen en die tot grotere activiteit en eenheid drijven, welke activiteit was gebleken uit een hele reeks van stakingen, die, volgens de partij-secretaris, meest alle met succes eindigden.

Na aldus een gunstige voedingsbodem voor de "eenheid van actie"-tactiek te hebben geconstateerd, herhaalde De Groot het in de 7 Juni-resolutie gestelde, dat "de voornaamste krachten van onze partij" gericht moeten worden op het werken voor de belangen van de arbeiders en hun vakorganisatie, voornamelijk in het N.V.V. en de Uniebonden (onderstreping dzz.).

Dat deze benadering van de werkers moet geschieden aan de hand van de problemen van alle dag onderstreepte hij nogmaals.

Zelfcritisch wekte De Groot op lering te trekken uit het onjuiste optreden van de partij bij de overstromingsramp. Dit was "te bruusk" en de taal in "De Waarheid" in de eerste dagen na de overstromingsramp was "te fel en te agressief".

Niettemin achtte hij de stellingname van de partij op zichzelf genomen, absoluut juist, doch de wijze waarop men de massa had benaderd was verkeerd geweest.

De "strijd voor de collectiviteit" noemde de partij-secretaris een van de belangrijkste elementen bij de actie en de politieke opvoeding van de partij.

Deze collectiviteit bestaat z.i. in de eerste plaats in de volkomen gelijkheid en evenwaardigheid van alle leden van een bestuurslichaam en houdt vervolgens in de collectieve verantwoordelijkheid voor het gehele werk van alle leden van een bestuurslichaam en van alle leden van de partij.

VERTROUWELIJK

Men krijgt de indruk, dat het gescherm met de collectiviteit het in de kaders heersende onbegrip terzake moet verdoezelen.

De Groot schroomde bij zijn uitleg zelfs niet naar een gelegenheidsuitspraak van Stalin terug te grijpen, die gezegd zou hebben "besluiten, die door één persoon genomen worden zijn meestal eenzijdige en onjuiste besluiten".

In antwoord op de discussies vroeg De Groot zijn partijgenoten hun zelfvertrouwen door de zelfcritiek niet te verliezen. Zij moesten zich laten inspireren door de geest in de afdelingen en door de strijdvaardige stemming van partijgenoten op het jongste Waarheid-Zomerfeest, die hem gezegd hadden: "Wij laten ons niet kisten, we hebben verkeerd gedaan, we hebben schade geleden, maar we denken er niet aan om ons vertrouwen in onszelf te verliezen."

Met de opmerking "We hebben de discussie over de gemeenteraadsverkiezingen nu gehad, laten we de discussie nu afsluiten", gaf de algemeen secretaris nadrukkelijk te kennen een streep te willen zetten onder de balans van een politiek jaar, waarin de C.P.N. verliezen leed en er zich van bewust werd, dat zij nog steeds uiterst zwak met de georganiseerde arbeidersbeweging is verbonden. Een politiek jaar, waarin de mineuraccorden: Gemeenteraadsverkiezingen - Juni-opstand in Berlijn - val van Beria - West-Duitse verkiezingen - uitkwamen boven de voor communistische oren aangename klanken als: Italiaanse stembuszege en Franse stakingsbeweging.

Optimistisch zoals altijd wil de Partij bij het begin van het nieuwe politieke jaar niet te ver teruggien. Zij bepaalt zich er toe een nieuwe stimulans voor het partijwerk op te doen in bespiegelingen omtrent de betekenis van de Franse stakingsacties, die in de communistische visie Frankrijk weer een paar stappen dichterbij het verhoopte "Volksfront" hebben gebracht.

De door Kroestjchew aangekondigde landbouwhervorming, die een verhoging van het welvaartspeil in de Sowjet-Unie in het vooruitzicht stelt, zal het C.P.N.-kader aanmoedigen onbevanger dan voorheen onder de brede massa propaganda te voeren voor het "socialistisch vaderland" en daar, als partij, ook zelf nieuwe kracht uit te putten.

Buurt- en bedrijfskranten

In de lagere partijregionen zette men kennelijk onder hoge druk van de partijtop het beste beentje voor om de "Eenheid van actie"-tactiek in de praktijk te brengen.

VERTROUWELIJK

Voorzover kon worden vastgesteld, verschenen in verschillende plaatsen in het land in totaal 9 nieuwe bedrijfskranten, terwijl er 5, die sinds lange tijd niet meer uitkwamen, tot nieuw leven werden gewekt. Dit betekent dat sinds de Juni-resolutie het aantal uitgegeven bedrijfskranten ongeveer verdubbeld is en thans ongeveer 33 bedraagt.

Voorts werden eveneens voorzover bekend- in totaal 10 buurtkranten uitgegeven.

Voor een overzicht van de thans verschijnende hier bekende bedrijfs- en buurtkranten moge worden verwezen naar de desbetreffende bijlage in dit overzicht.

Het is opvallend dat ditmaal de partijdirectieven zo snel tot uitvoering worden gebracht.

Het is aannemelijk, dat Paul De Groot bij de bespreking van voorbeelden ter verbetering van de werkmethode, welk deel van zijn inleiding op de Partijbestuurszitting niet in "De Waarheid" werd gepubliceerd, zich ook met de partij-activiteit inzake de uitgave van bedrijfs- en buurtkranten heeft bezig gehouden.

Lenin's uitspraak: "Ieder bedrijf moet een vesting van ons zijn" indachtig, richt de C.P.N. dus thans wederom alle aandacht op de bedrijven. Het is dus te verwachten, dat men overal waar zulks waar enigszins mogelijk wordt geacht, zal pogen tot de vorming van een bedrijfsafdeling te komen.

Met de uitgave van een in September verschenen "Discussiekrant voor de Metaalindustrie" wil de C.P.N.-leiding waarschijnlijk de bedrijfsafdelingen in de metaalindustrie stimuleren, daarbij aandacht schenkend aan de "belangen der werkers" in de gehele bedrijfstak.

Zowel de vorm, te weten bedrijfs- en buurtkranten, waarin de "eenheid van actie"-tactiek wordt gegoten, als de wijze waarop de partij in deze geschriften de massa tracht te benaderen, zijn van betekenis. Conform de door Moskou voorgeschreven lijn en met een politiek realisme, dat gewoonlijk niet tot haar grootste deugden behoort, laat de partij in de buurt- en bedrijfskranten nadrukkelijk alle politieke beuzelarij achterwege en beperkt zij zich tot de noden van alle dag, en tot "reële" grieven. Zodoende tracht zij langs de weg van samenwerking de massa op de lange duur in het vaarwater van het communisme te brengen.

Het partijdagblad

Het "scherpste wapen van de partij" en de "mobilisator van de massa", het partijblad "De Waarheid" bleef bij dit alles niet achter.

VERTROUWELIJK

Het blad wordt, kleine uitschieters daargelaten, sinds enige maanden in betrekkelijk rustige toon geredigeerd.

In een hoofdartikel van Marcus Bakker d.d. 6 October over de naar diens inzicht in de P.v.d.A. waarneembare scheuringsverschijnselen, ontbreken de vroeger gebruikelijke scherpe aanvallen op P.v.d.A.-figuren.

Ook in een artikel van Theun De Vries op 3 October 1953 naar aanleiding van de spreekbeurt van het P.v.d.A.-Statenlid Piebenga op een bijeenkomst van Vlaams nationalisten in Antwerpen, komen dergelijke agressieve passages niet voor.

De communistische pers blijft overigens ten aanzien van het fascistische gevaar diligent. Er werden onder de titel "Geen N.S.B. in Nederland" enige artikelen gewijd aan de N.E.S.B. en in een verslag van de rechtbankzitting tegen Van Tieren en Wolthuis werd de eis van de Officier van Justitie tegen deze N.E.S.B.-leiders belachelijk laag genoemd.

Een artikel van Marcus Bakker in "De Waarheid" van 23 September j.l. beoogde mogelijk de "door de Amerikanen gevoerde bacteriologische oorlogvoering" in de rommelkast voor niet langer bruikbare agitatie-objecten op te bergen.

De actie tegen de E.D.G. staat in het partijdagblad niet op de voorgrond. Echter kan worden aangenomen dat aan dit actiepunt nu de behandeling van het E.D.G.-verdrag in de Eerste Kamer nadert, meer aandacht zal worden besteed. Recente publicaties vormen hiervoor een aanwijzing.

De actie om f 50.000,-- voor de uitgave van een Maandagochtendblad in de Amsterdamse editie bijeen te brengen en de positie van de krant zeker te stellen en om 5000 nieuwe abonné's te winnen, heeft volgens de publicaties in "De Waarheid" bevredigende voortgang.

Het intekenen voor aandelen betekent evenwel nog niet dat de toegezegde gelden reeds in kas zijn. Eerst het verschil tussen gewonnen en verloren abonné's bepaalt de netto-winst.

Mantelorganisaties C.P.N.

Algemeen

Nu sommige van de Westerse democratiën nietwat gunstiger dan enige maanden geleden schijnen te reageren op de mogelijkheid van een conferentie tussen de vier grote mogendheden, is voor enige mantelorganisaties het ogenblik aangebroken een nieuwe poging te doen om uit het isolement te geraken. Met name geldt het hier de Vredesbeweging en de Vereniging "Nederland-U.S.S.R.". De laatste organiseerde haar jaarlijkse "Maand voor vrede en vriendschap met de Sowjet-Unie". Het is niet uitgesloten, dat de voorzitter der vereniging, de bekende schrijver Theun De Vries, mede daarvoor in de maanden Juli en Augustus 1953 een bezoek bracht aan de Sowjet-Unie.

VERTROUWELIJK

In ieder geval kan wel worden aangenomen, dat De Vries in het kader van de WOKS-activiteit besprekingen te Moskou heeft gevoerd. Zoals bekend is de WOKS de Russische Vereniging tot Bevordering van de Culturele Betrekkingen met het Buitenland.

De Vredesbeweging organiseerde, op instigatie van de zitting van de Wereldvrederaad te Boedapest in Juni j.l., een z.g. "opinieonderzoek". Beide acties worden hierna nader besproken.

De Jeugdbeweging, met name het A.N.J.V., toonde tijdens en na de internationale demonstraties te Boekarest en Warschau tekenen van uitputting. Blijkbaar had men alle geschikte krachten ingezet voor het welslagen daarvan, speciaal het van 2-16 Augustus in de "Roemeense hoofdstad" gehouden 4e Wereldjeugdfestival.

De achterblijvenden hielden na het voltooien van de voorbereidingen, tot de herfst een adempauze.

Onlangs werden de leden van het A.N.J.V. tot hernieuwde activiteit opgeroepen tijdens een aantal gewestelijke conferenties in verschillende steden, waar het winterprogramma der organisatie werd besproken. Dit programma is -hoe kan het anders?- eveneens vooral gericht op de verbreding van de organisatie en de vergroting van haar invloed op de niet-communistische jeugd.

Een taak van gelijke strekking, doch uiteraard op eigen terrein, werd reeds in Kopenhagen de N.V.B. opgedragen. De opzet van het winterprogramma der N.V.B. wijst er op, dat het voorgaande, althans in hoofdbestuurskringen, de aandacht heeft.

Vredesbeweging

Na een maandenlange periode van inactiviteit is de vredesbeweging thans een nieuwe campagne begonnen. In het vorige maandoverzicht werd terloops de aard van deze actie reeds aangeduid. Met behulp van een opinie-onderzoek zal worden getracht aan te tonen, dat de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk de vrede wenst te waarborgen door onderhandelingen. Het spreekt welhaast vanzelf, dat de vredesbeweging hiermede een verderreikend doel nastreeft dan op het eerste gezicht lijkt. Niet de onderhandelingen zelve doch de voorwaarden waaraan het Westen moet voldoen alvorens aan de conferentie-tafel plaats te nemen waren aanleiding voor het Kremlin om in Juni j.l. bij monde van de Wereldvrederaad deze nieuwe campagne in te luiden.

Deze voorwaarden werden duidelijk geformuleerd tijdens de eind Augustus te Moskou gehouden zitting van het Sowjet-comité ter verdediging van de vrede: Geen Duits leger, dat bereid is een herhaling te laten zien van de Hitler-veldtochten naar het Westen en naar het Oosten; Geen Duitsland, dat de voornaamste Europese haard van een nieuwe agressie zal vormen; Stopzetting van alle oorlogen die tegen de onafhankelijkheid van de volken worden gevoerd; Geen buitenlandse inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van volken en staten en liquidatie van buitenlandse militaire steunpunten op hun territorium; China moet worden opgenomen in de U.N.O.

VERTROUWELIJK

Hierbij dient te worden aangetekend, dat bovengenoemde Russische eisen niet werden gesteld tijdens de zitting van de Wereldvrede Raad in Boedapest, waar tot het voeren van de "campagne voor onderhandelen" werd besloten. Het Oost-Duitse communistische dagblad "Neues Deutschland" van 13-9-1953 berichtte echter, dat tijdens de op 10-9-1953 te Wenen geëindigde zitting van het Bureau van de Wereldvrede Raad dezelfde eisen te berde werden gebracht.

Het Bureau van de Wereldvrede Raad heeft dus wel prompt gereageerd op het standpunt van het Sowjet-vredescomité, d.w.z. het wil onderhandelingen bevorderen op Russische voorwaarden.

De zitting van de Wereldvrede Raad in Juni j.l. had derhalve slechts propagandistische waarde. De richtlijnen voor het praktische werk, zoals begin September in Wenen gegeven, weerspiegelen kennelijk reëlere motieven van Moskou. Verhinderings van de E.D.G., resp. vertraging van de uitvoering daarvan, blijft een kernpunt van de Russische buitenlandse politiek.

In dit verband is het wellicht interessant enig communistisch propaganda-materiaal te vergelijken.

De hierboven genoemde zitting van het Sowjet Vredescomité werd uitvoerig beschreven in het door de Russische Ambassade in Nederland uitgegeven "Informatiebulletin" d.d. 22-9-1953. Daarin werd o.m. gesteld: "Er moet een einde komen aan de politiek van het negeren van China en de geschonden rechten van de Chinese Volksrepubliek in de Organisatie der Verenigde Naties moeten worden hersteld. Alleen op deze onherroepelijke voorwaarde kan een juiste oplossing van de vraagstukken voor het handhaven en het versterken van de vrede en de internationale veiligheid worden gewaarborgd".

Het blad "Vrede" van 25-9-1953 gaf deze passage als volgt weer: "Maar de bevolking van de Sowjet-Unie vindt het niet normaal, dat een zo grote mogendheid als de Chinese Volksrepubliek buiten de oplossing van de internationale problemen gehouden wordt, door haar uitsluiting van de U.N.O.".

Uit de wijze waarop de "campagne voor vrede door onderhandeling" in ons land werd aangekondigd, komt wel tot uiting dat de initiatiefnemers zich hebben gerealiseerd hoe gering de sympathie van het Nederlandse volk voor de communistische vredesbeweging is. Niet de Nederlandse Vredesraad, doch een groep van 130 ten dele niet-communistisch georiënteerde personen fungeerde officieel als gangmaker. Enige dagen na de publicatie van het grote initiatiefcomité plaatste "De Waarheid" een onopvallende rectificatie, waarin de namen van vier personen werden genoemd, die in feite het initiatief zouden hebben genomen. Onvermeld bleef, dat tot deze actie werd besloten op de zitting van de Wereldvrede Raad te Boedapest en dat deze zitting door twee der genoemde initiatiefnemers werd bijgewoond. De overige twee speelden een belangrijke rol bij de samenstelling en leiding van de Nederlandse delegatie naar het in December 1952 te Wenen gehouden "Congres der Volkeren voor de Vrede".

VERTROUWELIJK

Voor het oog van de wereld werd de binding tussen deze z.g. spontane actie en de vredesbeweging gelegd tijdens een op 20 September j.l. door de Nederlandse Vredesraad te Amsterdam georganiseerde landelijke conferentie. Aldaar werd besloten "volledige steun te verlenen aan het opinie-onderzoek over het vraagstuk van onderhandelingen waartoe een 130-tal Nederlanders het initiatief heeft genomen". Hier werd om tactische redenen de "rectificatie" genegeerd.

Daarnaast kregen de plaatselijke vredescomité's opdracht zich tot het uiterste in te spannen voor verbetering van de financiële positie van het blad "Vrede". Vóór 1 Januari 1954 moet een bedrag van f 7000,-- bijeengebracht worden. Het aantal abonné's moet worden opgevoerd met 1000 per maand.

De Nederlandse Vrouwenbeweging

De Nederlandse Vrouwenbeweging maakt steeds meer de indruk te lijden aan een zekere vermoeidheid. Het leggen van contact met "de massa der vrouwen" is telkens weer een zware opgave. Dit blijkt momenteel het duidelijkst uit het geringe resultaat van de colportage met het maandblad "Vrouwen voor Vrede en Opbouw". De N.V.B. staat voor de moeilijke taak uitvoering te geven aan de opdracht, die de bij de Internationale Democratische Vrouwenfederatie aangesloten vrouwenorganisaties hebben gekregen op het Wereldvrouwencongres in Kopenhagen, t.w. het uitbreiden van het contact met andersdenkenden. De N.V.B. schijnt een poging in deze richting te willen wagen door zich in de komende wintermaanden meer te gaan toeleggen op het kweken van een gezelliger sfeer en een opgewekter verenigingsleven in de afdelingen. Het politieke werk mag hierdoor echter niet worden verwaarloosd. Voor het ogenblik concentreert men zich uiteraard op de loonkwestie (zie Hoofdstuk III).

Op 2 en 3 November a.s. zal in enkele afdelingen de oprichting der N.V.B. in 1945 feestelijk worden herdacht. De winterwerfactie voor "Vrouwen voor Vrede en Opbouw" loopt dit jaar van 1 October tot 5 December.

Vereniging "Nederland-U.S.S.R."

In tegenstelling tot de Nederlandse Vrouwenbeweging, staat de leiding der Vereniging "Nederland-U.S.S.R." optimistischer ten opzichte van de mogelijkheden tot uitbreiding van haar invloedssfeer.

"De Maand voor Vrede en Vriendschap met de Sowjet-Unie" die in October wordt gehouden, werd met zorg voorbereid. Het bestuur verwacht daarvan een goed propagandistisch effect. Men legt daarbij eens te meer de nadruk op het "zuiver culturele karakter" van de vereniging.

VERTROUWELIJK

Om de nieuwe ledenwerfactie, die in deze maand wordt ingezet, aantrekkelijk te maken voor de eigen werkers, stelt men weer reizen naar de Sowjet-Unie in uitzicht voor degenen, die de beste resultaten boeken.

Jeugd

Het A.N.J.V. luidde het gebruikelijke "winterwerk" in met een hoofdbestuursvergadering op 5 en 6 September j.l. gevolgd door gewestelijke conferenties op 3 en 4 October d.a.v. Met betrekking tot het nieuwe programma merkte de voorzitter, Joop Wolff, op dat juist nu een gelegenheid bestaat tot versterking van het Verbond. "Wij moeten ons verbond openzetten en bewoonbaar maken voor alle Nederlandse jongeren".

Speciaal de A.J.C. en de Nieuwe Koers (jeugdgroepen, georiënteerd op de P.v.d.A.) genoten de aandacht van deze communistische functionaris. Zijn uitspraak sluit nauw aan bij de resolutie, welke het 3e Wereldjeugdcongres aannam met betrekking tot samenwerking van de jeugd - gebaseerd op de "gemeenschappelijke noden" der jongeren, van welke godsdienstige of politieke overtuiging zij ook mochten zijn.

De solidariteit van het A.N.J.V. met de Indonesische jeugd vond haar neerslag in een gemeenschappelijk programma met de Pemuda Rakjat, waarin het thema Piet van Staveren en de z.g. "culturele uitwisseling" de voornaamste punten zijn. Voorts wordt grote aandacht geschonken aan de ledenwerfcampagne, welke het A.N.J.V. als eerste punt ter versterking van zijn interne organisatie op de agenda heeft staan.

De financiële situatie van het Verbond maakt inspanning in deze richting eveneens noodzakelijk, temeer nu juist een periode is afgesloten, waarin de d.m.v. steunlijsten gevoerde actie tot financiering van een grote festivaldelegatie stellig afbreuk heeft gedaan aan de contributie-afdrage en de gebruikelijke colportage-activiteit.

Aan de drie winnaars van deze ledenwerfactie -welke van 4 October 1953 tot 1 Mei 1954 zal lopen- is een buitenlandse reis (vermoedelijk overeenkomstig de gevormde traditie- naar Moskou) in het vooruitzicht gesteld.

Der gewoonte getrouw zullen ook de clubvorming, het kernwerk en de scholing gedurende de komende maanden ter hand worden genomen.

Het is in A.N.J.V.-kringen gewoonte geworden scholing en ontspanning in een adem na elkaar te noemen. De leiding zal dan ook wederom zorgvuldig de juiste verhouding tussen beide moeten bepalen, met alle bezwaren van dien.

De bijzondere belangstelling van het hoofdbestuur voor het kadervraagstuk -eveneens een oud zeer in het Verbond- blijkt uit het voorstel een Landelijk Jeugdstudiecentrum te vormen voor hoofdbestuurders, districts- en afdelingsfunctionarissen. Men stelt zich voor daar in de toekomst veertien-daagse cursussen te houden.

VERTROUWELIJK

De O.P.S.J. -de enige jeugdorganisatie, die zowel lid is van de W.F.D.Y. als van de I.U.S.- volgt het voorbeeld van het A-N.J.V. met plannen tot uitbreiding van het ledental, vooral in de maand October.

De activiteit van deze organisatie bleef tot dusver vrijwel beperkt tot de afdelingen Rotterdam en Amsterdam. In het kader van deze werfcampagne wordt krachtiger gestreefd naar de doorvoering der decentralisatiebesluiten van December 1952. Ook werd de naam van het organisatie-blad "Studie en Strijd" veranderd in "Spektakel", waarschijnlijk om daarmee althans voor het oog van de wereld het element "strijd" te verwijderen.

Het 3e I.U.S.-congres te Warschau (7-8-1953 tot 3-9-1953)

Onder de uit 15 personen bestaande Nederlandse delegatie naar het Wereldstudentencongres -een kleine fractie van de 920 deelnemers uit 91 landen- bevonden zich 4 hoofdbestuur-leden van de O.P.S.J. en 2 van de D.S.O. "Pericles" te Amsterdam. Een vertegenwoordiger van de Nederlandse Christen Studenten Vereniging (N.C.S.V.) was als waarnemer aanwezig. Het congres was een getrouwe weerspiegeling van hetgeen de W.F.D.Y. van 25-30 Juli in Boekarest te zien had gegeven.

De besluiten werden ook hier neergelegd in een Resolutie en een Appèl en betroffen wederom de opwekking tot deelname aan de internationale campagne voor onderhandelingen (gelanceerd door de vredesbeweging) en de bevordering van de internationale sport- en culturele uitwisseling.

Grote belangstelling bestond er voor de "koloniale" en "afhankelijke" landen. In verband hiermede bestaat de mogelijkheid, dat de D.S.O. "Pericles" en haar zusterorganisatie, de Progressieve Democratische Studentenvereniging te Delft, opnieuw zullen pogen tot samenwerking te komen met Indonesische studentengroeperingen, al zijn hiervoor speciaal de laatsten - op grond van hun status als vreemdeling - enigszins bevreesd.

Een bijzonder voorstel was afkomstig van de Nederlandse afgevaardigde, Tr.R. Kriesels-Bultje. Zij bracht rapport uit over het Nederlandse studentenleven en stelde voor een internationaal volleybal-tournooi te organiseren, dat in Nederland zou moeten plaats vinden. Deze, gedurende het afgelopen verenigingsjaar actieve, communistische functionaresse smaakte het genoegzaam benoemd te worden in de Council, de organisatieraad van de I.U.S. Ook Lucas De Jong, de vice-voorzitter van de D.S.O. "Pericles" maakt daarvan thans deel uit. Het zal "Pericles" stellig teleurgesteld hebben, dat de O.P.S.J., die voor het Nederlandse studentenleven in feite van geen belang is, even sterk in de I.U.S. werd vertegenwoordigd als de eigenlijke communistische studentencorporatie.

Tenslotte zij nog vermeld, dat het Congres in zijn slotzitting een nieuwe President en Secretaris-Generaal koos, t.w. G. Berlinguer (Italië) en Jiri Pelikan (Tsjecho-Slowakije).

Genoemde Berlinguer vervulde tot dusver de functie van Secretaris-Generaal der I.U.S.

VERTROUWELIJK

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING

De 11 October conferentie en demonstratie en de overige ECV-activiteit inzake de loonsverhoging.

Tijdens zijn zitting van 11 Augustus j.l. besloot het Verbondsbestuur der EVC in October een nationale manifestatie voor loonsverhoging te organiseren.

"De Waarheid" van 18-9-'53 bracht terzake een interview met Frits Reuter. Hij zag als de twee voornaamste doeleinden dezer inmiddels in Amsterdam gehouden 11 October-conferentie ;

- de afzonderlijke acties in de bedrijven vooruit te stuwē naar een algemene en eensgezinde strijd voor loonsverhoging, en
- krachtige steun te verlenen aan de op gang zijnde beweging voor loonsverhoging in de andere vakorganisaties.

x x x

De EVC, niet in het overleg tussen werkgevers- en werknemersorganisaties inzake de loonvorming betrokken, poogt deze besprekingen niettemin te beïnvloeden op de haar eigen wijze. Zij houdt zich al geruime tijd bezig met het zgn. kleine vakverenigingswerk, waarvoor het EVC-congres in December '52 richtlijnen verstrekke. Dientengevolge wordt zelfs aandacht besveed aan de geringste, buiten het politieke vlak liggende eisen en verlangens der arbeiders in de bedrijven. De EVC-ers aldaar zijn gehouden zich in te spannen om ook deze kleine alledaagse verlangens ingewilligd te krijgen.

Hoewel alle stakingen van de afgelopen zomermaanden zeker niet voor rekening van de EVC komen, is wel een verhoogde activiteit harerzijds in de bedrijven waar te nemen. Hierbij streeft de EVC er vooral naar de loonbesprekingen te beïnvloeden.

Een andere, meer openlijke methode om dit doel te bereiken zag deze communistische vakcentrale in het organiseren van de vorenvermelde landelijke meeting.

De agitatie moest in het teken der eenheid met kracht worden voortgezet. Tijdens de 11 October-manifestatie voerden diverse stakingsleiders het woord, wat de strijdgeest beoogde aan te wakkeren. De EVC probeerde een zo groot mogelijk aantal anders- en ongeorganiseerden op de conferentie in Amsterdam bijeen te brengen, waarin zij slechts ten dele geslaagd is.

x x x

VERTROUWELIJK

De EVC heeft momenteel de wind mee. Een loonsverhoging met ingang van het nieuwe jaar staat vast. De pogingen om deze zo hoog mogelijk te doen zijn, vinden instemming bij brede lagen der arbeidersklasse. De Uniebonden eisten een verhoging van 6%, doch tevoren waren van die zijde nog verdergaande verlangens, i.c. een loonsvermeerdering van 8½ % geuit.

De regering stelde de verhoging uiteindelijk op 5 %. De voormannen der Uniebonden hebben over deze gang van zaken in meer of minder scherpe bewoordingen unaniem hun misnoegen uitgesproken.

Het NVV en de KAB hielden inmiddels eveneens een loonconferentie.

Als een eerste poging om van de algemene toestand van onbehagen te profiteren kon het EVC-aanbod aan het NVV worden gezien om gezamenlijk te handelen, in plaats van elk afzonderlijk door op resp. 11 en 17 October een landelijke loonconferentie te beleggen. Van enige reactie van het NVV te dien aanzien werd niets vernomen.

x x x

Inmiddels is gebleken, dat de EVC haar eigen manifestatie grondig voorbereide. De plaatselijke centrales en afdelingen werden veelvuldig aangeschreven en opgewekt de hun opgelegde taak te vervullen en zo mogelijk te overschrijden. Het ging hierbij niet alleen om het totaal van het aantal deelnemers per plaats, maar tevens om het aantal NVV-ers en anders-georganiseerden, dat zich daaronder moest bevinden.

Het bijeenbrengen van de benodigde reisgelden was een niet minder belangrijke opdracht. Op de conferentie werden minstens 3500 man van buiten Amsterdam verwacht, van wie ongeveer 2800 uit de 25 grootste afdelingen der EVC. De Amsterdammers inbegrepen, werd op de tegenwoordigheid van 4000 personen gerekend.

De loonconferentie vond in de Apollohal plaats en in totaal bleken niet meer dan 2500 personen aanwezig.

Des middags werd in de hoofdstad gedemonstreerd. De organisatoren rekenden op een 10.000 deelnemers, maar in feite bleef het totaal beneden de 5000. De demonstranten voerden verschillende leuzen en vlaggen mee. Een aantal muziekcorpsen verleende medewerking. De EVC-leiding wilde het geheel zo ordelijk mogelijk doen verlopen, in welke opzet zij is geslaagd. Men had lering getrokken uit de gebeurtenissen van 5 Mei van dit jaar, toen de politie gedwongen werd in te grijpen tijdens de toen gehouden demonstraties.

Regelmatig had "De Waarheid" op een vaste plaats van de voorpagina opgeroepen zich ten volle voor de aanstaande manifestatie te geven. Telkens werden de gunstige resultaten der inspanningen van verschillende plaatsen vermeld.

VERTROUWELIJK

Ook andere krachten dan de partijpers werden gemobiliseerd. Verschillende CPN-ers zagen zich tijdelijk van hun normale partijwerk vrijgemaakt. Ook de Nederlandse Vrouwenbeweging werd aangespoord zoveel mogelijk bijstand te verlenen.

Niettemin bleek het aan meerdere plaatselijke centrales der EVC moeilijk te vallen zich van de haar opgelegde taak naar behoren te kwijten. Nog aan de vooravond van de conferentie werd verwoed gewerkt om althans het minimum van de opdracht te vervullen.

Sfeer van onrust

Het is de EVC niet ten volle gelukt de conferentie en demonstratie voor wat de deelneming betreft naar haar plannen te doen verlopen. Dit is echter van minder belang dan de omstandigheid, dat zij er in geslaagd is de meeting in de voor haar gewenste sfeer van sociale onrust te doen plaatsvinden.

Ter conferentie werd gewag gemaakt van spanningen en acties in verschillende Amsterdamse gemeentediensten en onderscheidene bedrijven (zie hiervolgend).

Ook na de manifestatie gaat de EVC voort met haar pogingen in de bedrijven onrust te kweken en het er op aan te leggen; dat er voor 1954 nog wijziging komt in het percentage der loonsverhoging. Zij kan de strijdvaardigheid van de arbeiders in bredere kring ook hierdoor stimuleren.

Ook in de naaste toekomst zal de EVC zich inspannen stakingsacties te ontplooiën en het veelal afzonderlijke optreden in de bedrijven "vooruit te stuwē naar een algemene en eensgezinde strijd voor loonsverhoging", groter dan de in het vooruitzicht gestelde 5%.

Tevens zal - zoals uit de uitspraak van Reuter blijkt - de EVC voortgaan "krachtige steun te verlenen aan de op gang zijnde beweging voor loonsverhoging in de andere vakorganisaties".

Actie bij het Gemeentelijk Vervoerbedrijf te Amsterdam.

Inleiding

Op Zaterdag 3 October 1953 werd bij het Gemeentelijk Vervoerbedrijf (G.V.B.) te Amsterdam een "langzaam-aan-actie" gevoerd. Het personeel van dit bedrijf ging over tot zgn. "model-rijden". Hierbij worden alle dienstvoorschriften nauwkeurig in acht genomen, hetgeen aanzienlijke vertraging tot gevolg heeft.

De moeilijkheden hadden zich reeds in het begin van het jaar bij dit bedrijf aangekondigd. Onder het personeel leefden nl. reeds geruime tijd enkele grieven:

- a. Bij het bedrijf is een tekort aan personeel. Hierdoor is het niet mogelijk de verlofdagen op te nemen op de door de werknemers gewenste tijden. Alleen over 1953 zouden reeds enkele duizenden verlof-aanvragen zijn afgewezen.
- b. Voorts eiste men een betere loonregeling en verbetering van de rechtspositie van de wagenbestuurders.

De CPN en EVC, die bij het GVB een vrij grote invloed hebben, maakten van deze verlangens een handig gebruik. Onder leiding van enkele vooraanstaande BNOP-functionarissen kwam reeds medio Maart 1953 een "Actie Comité voor het Gemeentelijk vervoerbedrijf" tot stand. Daarin namen naast vooraanstaande leden van de CPN en EVC ook enige leden van het NVV zitting. Dit Comité stelde zich achter de eisen en verzocht de directie van het bedrijf enkele leden te mogen afvaardigen, die zitting zouden nemen in de zgn. "Medezeggenschaps-commissie" in het bedrijf, teneinde de eisen te bespreken. Deze manipulatie had kennelijk tot doel de BNOP opnieuw in het georganiseerde overleg te krijgen. Dit gelukte echter niet, omdat de directie van het GVB het verzoek afwees.

Toepassing van de Eenheidstactiek

Hoewel deze opzet dus mislukte, was in het bedrijf een zekere eenheid van strijd tot stand gekomen. Het bleek reeds spoedig, dat de communisten het Actie-comité zouden hanteren tot verbreding van het oppositie-werk onder de leden van de Uniebonden in de overheidsbedrijven.

Na de partij-resolutie van 7 Juni 1953, waarin werd verklaard, dat de voornaamste partij-krachten moesten worden ingezet bij het werken "voor de belangen der arbeiders en hun vakorganisaties, voornamelijk in het NVV en de andere Uniebonden", werden enkele in de KAB en het CNV georganiseerden in het Actie-comité opgenomen. De naam van het comité werd eerst gewijzigd in "Commissie in Unieverband" thans in "Commissie van trampersoneel". De commissie breidde in de loop van de maanden geleidelijk haar invloed uit. Vooral werd gepoogd meer confessioneel georiënteerde personen in de acties te betrekken. Aanvankelijk werd de verlof-regeling als voornaamste eis gehanteerd. Naarmate het seizoen vorderde sprak deze eis minder tot het personeel. Bovendien vormde de verlofregeling geen dringende aangelegenheid voor de personeelsleden van de technische diensten en van de ponten en veren.

VERTROUWELIJK

Teneinde ook deze in de actie te kunnen betrekken heeft men de eis aangaande een betere verlofregeling weliswaar gehandhaafd, maar die voor een betere loonregeling geleidelijk op de voorgrond geplaatst. De slotfase was de actie op Zaterdag 3 October 1953.

De nieuwe communistische tactiek van toenadering tot leden van de Uniebonden heeft hier dus haar eerste vruchten afgeworpen. Dit zou een aanmoediging kunnen zijn voor de communisten om hun acties uit te breiden tot de andere overheidsbedrijven, vooral in Amsterdam, waar hun invloed, zoals bekend, betrekkelijk groot is.

Nieuw oppositie-blad

Een nieuw oppositie-blad "Ons Doel" staat hun hiertoe reeds ten dienste. Het staat onder redactie van een geroyeerde NVW-er, die in de "Commissie in Unieverband" zitting heeft.

Bij het verschijnen van het eerste nummer wordt verklaard, dat dit het orgaan zal zijn voor de leden van de Algemene Bond van Ambtenaren, die het op prijs stellen, dat hun bond metterdaad strijd-organisatie voor het overheids-personeel zal zijn. Het ligt in de bedoeling van dit blad een oppositie-orgaan voor de overheidsbedrijven te maken. Het zal dus verschijnen naast "de Stem uit de Vakbeweging".

VERTROUWELIJK

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN

Nationaal-Europese Sociale Beweging (N.E.S.B.)

De arrestaties van de N.E.S.B.-leiders P. Van Tienen en Mr Wolthuis in Augustus j.l. veroorzaakten aanvankelijk organisatorische moeilijkheden in hun partij. In September verscheen nochtans een nood-uitgave van de "Dialoog-Alarm".

M.W. Bredero, één der op 8 Augustus j.l. te Amsterdam wegens colportage met het blad "Alarm" aangehouden personen, wordt daarin vermeld als verantwoordelijk hoofdredacteur.

In een artikel over "Sociale Beweging en Neo-Fascisme" spreekt hij over "de grote afstand, welke de Sociale Beweging heeft genomen van de Neo-Fascistische opvattingen" om tenslotte te verklaren, dat "de N.E.S.B. met gerust geweten de beschuldigingen van Neo-Fascisme volledig van de hand wijst".

Deze "noodkreet" is wel heel afwijkend van hetgeen tot voor kort in deze kringen opgeld deed. (Zie M.O. no 4-1953, blz. 17 en 18). De aangehaalde passages lijken veeleer een tactische manoeuvre dan een op innerlijke overtuiging gefundeerd verweer.

Van Tienen droeg alle werkzaamheden van hemzelf en Mr Wolthuis voor de tijd hunner afwezigheid over aan een Raad van Beheer. Als voorzitter daarvan, in de functie van plv. Werkgroep-leider Nederland, treedt op A.M. Kruit.

De N.E.S.B. is inmiddels tot een verboden vereniging verklaard bij een op 14 October j.l. gewezen vonnis van de arrondissementsrechtbank te Amsterdam. Paul Van Tienen en Mr J.A. Wolthuis werden schuldig bevonden aan het als leiders deelnemen aan de N.E.S.B. De rechtbank is blijkbaar tot de overtuiging gekomen, dat aan de N.E.S.B. o.m. vanwege haar doelstellingen, gebaseerd op een autoritaire staatsgedachte, geen ander beginsel ten grondslag ligt dan aan de voormalige N.S.B., wier streven zij tracht voort te zetten.

De veroordeelden hebben reeds verklaard tegen deze rechterlijke uitspraak hoger beroep te zullen aantekenen.

Op een direct na de zitting gehouden vergadering der N.E.S.B. is besloten de activiteiten voorlopig te staken. De lidmaatschappen van Nederlanders of in Nederland wonende personen zullen tijdelijk worden opgeheven. De afdeling Vlaanderen zal haar werkzaamheden voortzetten, aldus een na genoemde vergadering uitgegeven communiqué. Omtrent een eventuele ontbinding der partij zal later worden beslist.

Thans zal dienen te worden afgewacht of dit alles niet slechts als camouflage van de werkelijke bedoelingen moet dienen. Immers al eerder werden geluiden vernomen, waaruit zou kunnen worden opgemaakt dat men bij een verbod illegaal zal gaan werken.

VERTROUWELIJK

HOOFDSTUK V - INDONESIA

Algemeen

In het vorige maandoverzicht is gewezen op het optimisme in het communistische kamp t.a.v. de grotere mogelijkheden voor de communistische beweging in Indonesië. Vrij spoedig na het optreden der nieuwe regering is de communistische activiteit dan ook toegenomen. De "Partai Komunis Indonesia" (P.K.I.), die de Indonesische regering steunt, heeft enkele eisen gesteld waarvan deze steun in de toekomst afhankelijk zal zijn.

Talrijker worden echter de waarschuwingen voor het communistische gevaar en voor de activiteit der P.K.I., die -aldus een Indonesisch parlamentslid- het vooropgezette doel heeft de Republiek Indonesia te doen ineensorten. Volgens een persbericht heeft de "Liga tot verdediging der democratie" aldaar zelfs de ontbinding van het Kabinet geëist, omdat dit door de P.K.I. gesteund wordt.

Kortgeleden vertrok de Fransman André Freyssinet, secretaris van de "Internationale Beroepsafdeling voor Zeelieden en Havenarbeiders" van het Wereldvakverbond (W.V.V.) via Schiphol naar Djakarta, waar hij -naar verluidt- de gast is van de communistische vakcentrale SOBSI. Staat zijn komst mogelijk in verband met aan scheepvaartmaatschappijen te stellen eisen?

In ieder geval is de sfeer rijper geworden voor communistische acties, in de eerste plaats tegen de buitenlandse belangen i.c. het buitenlandse kapitaal gericht.

Over enkele reeds plaats gehad hebbende stakingen heeft het C.P.N.-dagblad "De Waarheid" ook thans weer een beschouwing gegeven. Op een bericht over looneisen voor Indonesische ondernemingsarbeiders moest het blad echter terugkomen omdat het onjuist bleek. De redactie verontschuldigde zich met de mededeling, dat het bericht afkomstig was van "een burgerlijk persagentschap" en dat zij verzuimd had de juistheid ervan te onderzoeken.

Commentaar uit Moskou

In het Sowjet-Russische dagblad de "Izvestia" gaf M. Michailow toelichting op een redevoering te Manilla van de Indonesische minister van buitenlandse zaken. De Russische commentator merkte op, dat de jonge Indonesische staat zijn onafhankelijkheid moet versterken tegen het verzet der koloniale mogendheden. Mogelijk is dit een weerklank op een passage in de rede van genoemde minister, ook via "Antara" vermeld in "De Waarheid". De strekking is, dat Indonesië met andere Aziatische landen de strijd zal voortzetten tegen het imperialisme en het kolonialisme, die de hinderpalen vormen voor de handhaving en het tot standkomen van de wereldvrede.

VERTROUWELIJK

Internationale contacten

In Nederlandse communistische bladen is de tekst gepubliceerd van een gemeenschappelijk program van Nederlandse en Indonesische jongeren. De grondslag hiervoor is gelegd tijdens het 4e Jeugdfestival te Boekarest (Augustus j.l.). De ondertekenaars voor Indonesië zijn de leider van de Indonesische delegatie op dit festival en een vertegenwoordiger van de "Pemuda Rakjat" (Volksjeugd). Voor de Nederlandse jongeren zijn de ondertekenaars van het program Joop De Wolff, namens het A.N.J.V., en Catrien Bultje voor de O.P.S.J. Men besloot o.a. over en weer inlichtingen te verstrekken betreffende verenigingsactiviteiten ten behoeve van de vrede, de nationale zelfstandigheid en de rechten van de jeugd. Ook zal de mogelijkheid worden bezien jeugddelegaties uit te wisselen.

Na afloop van het W.F.D.Y.-congres en het Jeugdfestival in Boekarest heeft dezelfde Indonesische delegatie of een gedeelte daarvan deelgenomen aan het Wereld-Studentencongres van de I.U.S. te Warschau. Verder zal een andere delegatie van 30 man uit Indonesië deelnemen aan het 3e congres van het Wereld-Vakverbond te Wenen (October 1953).

Op elk internationaal communistisch congres blijkt een veelal grote afvaardiging uit Indonesië aanwezig te zijn. Een open vraag is hoe in de reiskosten wordt voorzien. Onlangs bleek, dat de I.U.S. ten behoeve van een afgevaardigde naar het I.U.S.-congres te Warschau voor het reisbiljet Djakarta-Warschau (per vliegtuig) heeft gezorgd en het waarschijnlijk heeft betaald.

Chinezen

Wederom zijn in Nederland gestencilde blaadjes met berichten in het Chinees, afkomstig van de Berichtendienst van Radio Peking, verspreid. Zij zijn uitgegeven door deze Berichtendienst en door de Emigranten-Bevrijdings-societeit en duidelijk bestemd voor z.g. Overzee-Chinezen (emigranten).

De bekende Chen Hsi Man stuurt ze uit Amsterdam naar adressen van in Nederland wonende Chinezen. De inhoud is vrijwel uitsluitend propaganda voor communistisch China. De Chinese Volksrepubliek tracht ook door de verspreiding van andere propaganda-lectuur populair te worden bij in het buitenland wonende Chinezen.

15-10-1953

HOOFDSTUK VI - Voor het overzicht der stakingen in de maand September 1953, zie blz. 23 e.v.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN SEPTEMBER 1953.

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	Vol- len- o
Bouwwakarbeiders te Den Haag	Protest tegen de nieuwe CAO voor de bouwvakken.	De ABWB-EVC had op 3/9 per pamflet tot deze staking opgeroepen.	Geen.	1.
Aardappelrooiers te Uithuizen.	Te weinig verdienen wegens slecht weer.	BLZ gaf leiding.	Aan de eisen der stakers werd gedeeltelijk tegemoet gekomen.	2.
Conservenfabriek Zwanenburg NV te Zwijndrecht.	De directie hield zich niet aan de toezegging het basisuurloon te verhogen met een persoonlijke toeslag.	Uniebonden bemiddelden. Chevofa-EVC stookte.	In de kortst mogelijke tijd zal een toeslag op het basisuurloon worden voorgesteld.	3.
A. Jannink & Co. Textielbedrijf te Goor.	Invoering systeem "Berenschot".	Geen inmenging.	Deze staking had geen resultaat.	4.
Alg. Verbruiks Coöp. te Arnhem.	Niet toekennen van f 2.50 toelage aan werkers in de bakkerij.	NVW bemiddelde.	Stakers kregen een voorschot in afwachting op de beslissing Rijksbemiddelaars.	5.
Aardappelrooiers te Beerta.	Stakers eisten een hoger loon.	BLZ-EVC stookte.	Geen resultaat.	6.
Fokker te Amsterdam.	Arbeiders zijn het niet eens met nieuwe tarieven.	Geen.	Geen resultaat.	7.
Aardappelrooiers te Termunten.	Stakers eisten verhoging van het tariefloon.	Geen.	Het tariefloon werd met 15% verhoogd.	8.
A. Jannink & Co Katoenfabr. NV te Goor.	Zelfmoord van chef-touwbaas.	ATBK trachtte te stoken.	Geen resultaat.	9.
Rietvlechtensbedrijf te Noordwolde.	Stakers eisten een hoger loon.	ABHM-EVC mengde zich i/h conflict en adviseerde het werk te hervatten.	Geen resultaat. Het werk werd op oude voet hervat.	10.
Smit's Scheepswerf te Rotterdam	Verkeerde interpretatie van de directie over het bestaande tariefstelsel.	De Metaal-EVC bemoeide zich met de tariefkwestie.	Aan de eisen werd gedeeltelijk tegemoet gekomen.	11.

Dienst Publieke Werken afd. be- stratingen te Amsterdam.	Stakers eisten plaatsing in een hogere loongroep.	BNOP-EVC gaf leiding aan het conflict	Geen resultaat.	12.
NV Emaillefabr. "Beccon" te Doe- tinchem.	Arbeiders eisten een loonsverhoging van f 2.50.	Geen.	Geen resultaat.	13.

BINDAGE

<u>Naam CPN bedrijfs- en/of buurtkrant</u>	<u>Bedrijf en/of buurt</u>	<u>Plaats</u>
x Discussiekrant voor de Metaalindustrie		Landelijk

DISTRICT AMSTERDAM

De Cockpit	K.L.M.	Amsterdam
<u>De Draad</u>	N.V. Holl. Draad- en Kabelfabriek	Amsterdam
Dynamo	Gen. Energie Bedrijf	Amsterdam
De Klinknagel	A'damse Droogdok Mij.	Amsterdam
De Molen	Diamantindustrie	Amsterdam
<u>De Motor</u>	Kromhout Motorenfabr.	Amsterdam
De Fotwagen	Gen. Vervoerbedrijf	Amsterdam
De Propeller	N.V. Fokker	Amsterdam
De Schroef	Ned. Dok-en Scheeps- bouw Maatschappij	Amsterdam
x De Snelpers	Ned. Snelpersenfa- briek "Mercedes"	Amsterdam
x De Stuur- Werkspoorstemmen	Amsterdamse Haven N.V. Werkspoor	Amsterdam Amsterdam
<u>De Wester</u>	Wester Suiker Raffinaderij	Amsterdam
Feiten	Buurtkrant afd. Landlust	Amsterdam

DISTRICT ROTTERDAM

Bijgaan	Rotterdamse Haven	Rotterdam
De Schroef	N.V. Wilton Feijenoord	Schiedam
De Buurtkrant	Buurtkrant Oleanderbuurt	Rotterdam
De grote discussie	Districtsorgaan	Rotterdam
Haven-echo	Buurtkrant afd. Katendrecht	R'dam
Heenvliet Vooruit	Buurtkrant voor Heenvliet	Heenvliet

DISTRICT DEN HAAG

x Bedrijfskrant voor Gemeentepersoneel		's-Gravenhage
H.T.M.	N.V. Haagse Tramweg Mij.	's-Gravenhage
x W.S.M.-bedrijfskrant	N.V. Westl. Stoomtram- weg Maatschappij	's-Gravenhage

VERTROUWELIJK

VERVOIG BIJLAGE

<u>Naam CPN bedrijfs- en/of buurtkrant</u>	<u>Bedrijf en/of buurt</u>	<u>Plaats</u>
<u>DISTRICT DEN HAAG (vervolg)</u>		
De Potter	Buurtkrant omgeving Hobbemaplein	's-Gravenhage
<u>De Hamer</u>	Kon.Ned.Grofsmederij	Leiden
x De Magneet	(Holl. Constructie Werk- plaats)	Leiden
	(Ned. Electrolas Mij.)	
De Kabelkern	N.V. Nederl.Kabelfabriek	Delft
De Delftse werker	Buurtkrant voor Delft	Delft
De Rode schijnwerper	Buurtkrant voor Ammer- stol	Ammerstol
<u>DISTRICT UTRECHT</u>		
De Werkspoorvonk	N.V. Werkspoor	Utrecht
<u>DISTRICT KENNEMERLAND</u>		
De Aftap	Hoogovens	Velsen
<u>DISTRICT ZAA NSTREEK</u>		
De Rode Stamper	Ver. Blikfabrieken	Krommenie
<u>DISTRICT IJSSELSTREEK</u>		
x 't Spoortje	Ned. Spoorwegen	Zwolle
De Spil	C.F. Erven Ankersmit	Deventer
<u>DISTRICT TWENTE</u>		
x De Schakel	Textielfabriek Menco	Enschede
Schering en Inslag	Textielarbeiders	Twente
x Verzamelbedrijfskrant	voor de Twentse arbeiders	Twente

VERTROUWELIJK

VERVOLG BIJLAGE

<u>Naam CPN bedrijfs- en/of buurtkrant</u>	<u>Bedrijf en/of buurt</u>	<u>Plaats</u>
<u>DISTRICT N. BRABANT</u>		
Onze Koerier	N.V. Philips	Eindhoven
x Hero	N.V. Hero Conservenfabriek	Breda
<u>DISTRICT Z. LIMBURG</u>		
De Mijnlamp	Staatsmijnen	Z. Limburg
<u>DISTRICT GRONINGEN</u>		
De Oosterhoek	Buurtkrant afd. Oosterhoek	Delfzijl

Opm:

De met x aangemerkte bedrijfskranten zijn nieuwe uitgaven na Juni 1953.

De onderstreepte bedrijfskranten zijn her-uitgaven, welke eveneens na Juni 1953 uitgekomen zijn. Deze kranten waren in de jaren 1948-1950 onder dezelfde titel in circulatie.

De overige bedrijfskranten kwamen ook reeds vóór Juni 1953 regelmatig uit.